

hadde Magten, trykkede nedad og stemmede op for Bevægelsen fra neden, ligesom man stemmer op for et vældigt Vand, og betænkte ikke, at Bevægelsen vilde bryde Stranerne, ligesom Vandet overspømmer og anretter Odelæggelse, de betænkte ikke, hvad man nu tydelig ser i Historien, men anvendte netop de Midler, som de havde set være uheldige. Løsheden i de Grunde i denne Henseende, som jeg i disse Dage har hørt fra Høire Side, har paa det Klareste overbevist mig om, at vi have Ret, og at Lyngdepunktet i vor politiske Udvikling netop maa ligge her i Folkethinget; den har paa det Klareste overbevist mig om, at dette kan hændes uden Fare for de andre. Sag i Samfundet, som man saaledes maler Skyggebilleder af. Jeg er imidlertid aldeles ikke blind for en anden Fare, der er tilstede, den nemlig, at, dersom alle de, der naturligen bør være Demokrater her i Landet, faae Diet op for Frihedens Sag og slutte sig sammen om den, da saar virkelig det forenede Bureaokrati, og Aristokrati nogen Fare for at tabe ikke Lidet af sin Indflydelse. Jeg kan meget vel se, at denne Fare er tilstede hos den Magt, hvorunder vi nu i mange Aar have levet, og dette forklarer tilfulde, hvorfor vi høre saa lange, saa lærde og saa juridiske Foredrag, som vi høre i disse Dage. Man har sagt, at det, hvorom Striden nu dreiede sig, er Grundlaget for vort politiske Liv, og jeg tror, man har Ret deri. Jeg tror, at den Kamp, som førte til Grundlovsforandringen i 1866, ikke ganske er udkæmpet; jeg er tilbøjelig til at mene, at man netop nu er i Færd med at udvikle en større Kraft fra Venstres Side end nogeninde før. Naar et Folk ligger slagen og modløst, ja næsten haabløst efter en ulykkelig Krig, da lader det sig gjøre at overrumple det, da lader det sig gjøre at foregøjle det allehaande Billeber om virkelige og uirkelige Farer, da lader det sig gjøre, at trætte det og halveis at dysse det i Svov, indtil det godkjender, at man frastriver det sin Frihed eller Kjernepunktet i den; men det lader sig albrig gjøre, dersom der i et saadant Folk er Sundhed og Kraft, at faae dette Folk til at glemme, hvad det har tabt. Efterhaanden som No og Velvære vende tilbage, ville ogsaa Besindigheden og Omtanken vende tilbage, og da vil Folket blues over, hvad det har gjort, og dersom man da igjen vil forsøge paa ned spidsfindige Lovfortolkninger at bekvæme endydeligere det, det ferske i Skibbruddet, da turde det hende, at netop disse Lovfortolkere ville møde en sund og naturlig Folkekraft, som de neppe ane, men som de ville lære at kjende. Saalange Reaktionen var i Flertal her i Salen, som Følgerne af dette ikke stærkt frem; thi hvad Flertallet i Salen vedtog, havde jo Landstingets almindelige Tilstemning og Regjeringens Tilslutning, og Flertallet bevirkede altsaa i den Tid det Samme som Forsatningsforandringen senere skulde komme til at bevirke, men saasnart Demokratiet, saasnart

den nuværende Opposition kommer i Flertal, saa forandrer Sagen sig, saa turde man ikke længere holde fast paa den Grundsetning, man tidligere har holdt paa, at det netop var, hvad Flertallet her bestemte, der skulde være det Toneangivende, det Rætningsbestemmende. Man fremkom da i samme Dieblit, som man uafslædelig raabte paa, at Oppositionen fremstillede nye statsretlige Doktriner, selv med saadanne, man sagde: Folkethinget og Landstinget ere fuldkommen ligestillede; men skulde denne Fortolkning være rigtig, da fører det noget let og nemt til at se en Meningsløshed i selve Forsætningen. Det er jo aabenbart, som ogsaa ganske rigtig er anført af en Høiremand, at man kan opløse Folkethinget i en eller flere Gange for at komme til Overbevisning om, hvorvidt dette Thing staar i Overensstemmelse med Bælgerbefolkningen. Har man faaet dette konstateret, og Modsetningen mellem Folkethinget og Landstinget vedbliver, saa kan man opløse det andet Thing, for at faae det Samme konstateret angaaende dette; men hvad vil Følgen blive? Den vil blive, at, da de to Thing udgaa fra forskellige Balgrundlag, saa vil Modsetningen aldeles ikke blive hævet ved Opløsninger, tværtimod vil den komme end skarpere frem, og da er det jo soleklart, at en Overenskomst, støttet paa den Betragtning, paa den Fortolkning, at begge Thing ere fuldkommen ligestillede, er fuldstændig umulig. Dette var ikke Tilfældet før 1866, da var en Overenskomst mulig igjennem Opløsninger, men nu er en Overenskomst igjennem Opløsninger umulig. Jeg skal ikke videre komme ind paa de Grundlovsparagrafer, som mange andre ærede Medlemmer have nævnt, der utvivlsomt give Folkethinget en betydelig Forret. Hvad der jo altid sker under store politiske Kampe, hvad der saa at sige hører til dem, har ogsaa fundet Sted her i disse Dage. Reaktionen har mesterlig forstaaet at fremsette Paastaaende, der maa synes vel stillede til at fremstille Oppositionens Færd og Fordringer i et saadant Lys, som Reaktionen maa anse for heldig, og saaledes er en af de mest Fremtrædende den, der atter og atter er kommen frem, nemlig at Oppositionen nu ønskede at indskrænke Landets Konges Frihed til at vælge sine Ministre; der er ikke nogen Grund i denne Tale. Det staar klart for mig, at den Plads, den Stilling, vi i saa Henseende ville tildele Landets Konge, er akkurat den samme, som den konstitutionelle Konge har haft siden 1848. Det er jo soleklart, at den konstitutionelle Konge ikke er ubegrændset fri; han er indskrænket i to Retninger. Den ene er den Indskrænkning, som Forsætningen giver for hans Magt og Myndighed; men indenfor dette Omraade er han heller ikke ganske fri, og Grunden dertil er ganske simpel den, at han er konstitutionel Konge, at han skal regjere sammen med de andre Statsmagter. Heraf følger, at uagtet hans Frihed til at vælge, hvilke Personer han vil, til sine Ministre, er aldeles